

Дали Република Македонија е подготвена да направи скандинавски избори? Шансите за тоа се повеќе од мали, доколку го земеме предвид искуството од претходните петнаесет години. Овој пат уште потешко, бидејќи македонската политичка сцена повеќе не е онаа истата од 2002 година, кога постоеја два силни политички блока ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ, и кога битката за победник се водеше практично меѓу нив. Изминатите речиси четири години донесоа целосно рекомпонирање на македонската политичка сцена, која покажа многу нови партии, кои практично излегоа од некогашните ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ.

■ Пишува: Магдалена АНДОНОВСКА

Хрватскиот премиер Иво Санадер во неговиот мандат успеа на својата држава Република Хрватска да ѝ овозможи преговори за да стане полноправен член на елитното друштво - Европската унија. Сосема сигурен во својот висок, односно рејтингот на неговата ХДЗ кој, пред сè, се должи токму на оваа заслуга, сериозно размислува напролет да ја изненади опозицијата предводена од Ивица Рачан, и да распише предвремени избори. Нашиот северен сосед, Република Србија, која поради лошото водење внатрешна и, пред сè, надворешна политика, и натаму заостанува зад земјите од овој регион, деновиве конечно успеа да го потпише Договорот за асоцијација и стабилизација, кој всушност е претдоговор за членство во Европската унија. Истиот оној кој Република Македонија, за значајно постигнати реформи, го потпиша во 2001 година. Овој договор за Република Србија е многу значаен и, затоа од страна на меѓународната заедница, е оценет како силен напредок на земјата за приближување кон посакуваната цел - Европската унија. Со него прак-

тично Владата на премиерот Воислав Коштуница успеа да ја извади земјата од тешката изолација, во која се наоѓаше во времето на Слободан Милошевиќ. Токму овој напредок е предизвик повеќе за демократските сили во земјата да побараат напролет одржување вонредни избори.

Тука некаде е и Република Македонија, чиј премиер Владо Бучковски деновиве сè пожесток се соочува со барањето на опозицијата, предводена од ВМРО-ДПМНЕ, за одржување предвремени избори. Овој притисок на опозицијата особено се засили откако Република Македонија го доби позитивното "ави" од Европската комисија, кое всушност беше и причина повеќе за Груевски да побара предвремени избори, бидејќи во "авито" не е запишан датумот кога Македонија ќе отпочне преговори за полноправно членство во Европската унија. За опозицијата, отсутството на конкретен датум за отпочнување на преговорите со ЕУ, е доволен сигнал дека Македонија до редовниот термин за одржување на изборите, би можела да западне во неизвесност, што би довело до ново разочарување кај граѓаните на

БУЧКОВСКИ И АХМЕТИ ПОДГОТВЕНИ ЗА УШТЕ ЕДНА ИЗБОРНА БИТКА!?

КОЗМЕТИЧ РЕКОНСТР ПРЕДИГРА

Република Македонија!

Најповиканите кои би требало да одлучат дали би распишале предвремени избори, Владата на Република Македонија, односно владеејќиот СДСМ, сè уште размислува, но дефинитивно соопштува дека до 15 декември од тоа нема ништо. Имено, лидерите на владејачките партии СДСМ, ЛДП и ДУИ, Владо Бучковски, Ристо Пенев и Али Ахмети, одржаа и официјална средба на која се говореше и на оваа тема, особено по изјавите на лидерот на ЛДП, Ристо Пенев, дека неговата партија е под-

готвена за предвремени избори. На оваа линија, можеби и не целосно, се задржа и лидерот на ДУИ, Али Ахмети, кој потенцирајќи ја својата убедена надмоќ над ДПА, изјави дека и тој е подготвен за избори.

Очигледно изненаден од ваквите ставови на своите коалициони партнери, претседателот на СДСМ, Владо Бучковски, побрза да одржи средба со нив, сè со цел да ги убеди дека идејата за предвремени избори е лоша, но дека во меѓувреме може да се размислува за евентуална реконструкција на Владата,

која по сè изгледа дека требаше да биде замислена како козметичка.

МОЖЕ ЛИ МАКЕДОНИЈА ДА БИДЕ СКАНДИНАВИЈА?

Одлуката на Бучковски, Пенев и Ахмети до 15 декември, односно до официјалното добивање кандидатски статус за Европската унија, да не се размислува за одржување предвремени избори, и да нема реконструкција на Владата, актуелната власт го правда со фактот дека пред тоа треба да донесе клучни закони, пред сè, оние кои се однесуваат на долгоочекуваниот едношалтерски систем, потоа законот за полиција, изборните закони, и секако уставните амандмани,

ДОСТА ЈА ОСТАВИЈА САМА!

Лидерката на ДРУМ, Доста Димовска, на својот прв Конгрес на партијата одлучи да се повлече од лидерската позиција, со надеж дека идниот лидер - поранешниот амбасадор на Република Македонија во Германија, Горан Рафајловски, ќе може да го направи она што таа не успеа. Имено, Димовска се надева дека Рафајловски ќе може да ја исполни нејзината желба за здружување на опозицијата и нејзин заеднички настап на идните парламентарни партии.

На оваа секојдневно најавувана желба на Димовска, експресно одговори лидерот на ВМРО-ДПМНЕ, Никола Груевски, потенцирајќи дека неговата партија 90 отсто ја сочинува опозицијата во Македонија. Од таму, како што рече Груевски, ВМРО-ДПМНЕ нема намера да коалицира со мали партии.

На повикот на Димовска не се огласи ниту лидерот на ВМРО-Народна, Љубчо Георгиевски кој, пак, неколку пати во јавноста потенцираше дека на изборите би сакал неговата партија да настапи сама.

Шансите за тоа се повеќе од мали, доколку го земеме предвид искуството од претходните петнаесет години. Овој пат уште потешко, бидејќи македонската политичка сцена повеќе не е онаа истата од 2002 година, кога постоеја два силни политички блока ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ, и кога битката за победник практично се водеше меѓу нив.

Изминатите речиси четири години донесоа целосно рекомпонирање на македонската политичка сцена, која покажа многу нови партии, кои практично излегоа од некогашните ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ. Трендот на распаѓање на некогаш силните два политички блока, всушност почна веднаш по изборите во 2002 година, со повлекувањето од лидерската позиција на Љубчо Георгиевски, и поставувањето за лидер на Никола Груевски. Истото, само нешто подоцна, се случи, односно се случува и во СДСМ со повлекувањето, стапувањето на позиција претседател на Република Македонија на Бранко Црвенковски, и преземањето на партијата од страна на Владо Бучковски, кој истовремено во моментот ја извршува и функцијата премиер на државата. Со сменувањето на двајцата клучни политичари во независна Македонија од лидерските позиции, кои долго време важеа за икони на македонската политика, всушност почна демократизацијата на овие две партии, со што се отвори патот за формирање на многу други. Само од ВМРО-ДПМНЕ излегоа четири, додека од СДСМ проектот на создавање нови тече, а како прв јунак засега останува да биде поранешниот столб на оваа партија, Тито Петковски.

НЕПРИНЦИПИЕЛНИ КОАЛИЦИИ - БРАК ОД ИНТЕРЕС!

Новата политичка сцена во Република Македонија, по распадот на она што некогаш во земјава важеше за левица или, пак, за десница, несом-

КАТА УКЦИЈА КАКО НА ИЗБОРИТЕ!

а дури потоа да се гледа на предвремените избори кои, според Бучковски, овој пат треба да бидат скандинавски!

Неговиот став наредните избори во Република Македонија да бидат скандинавски, што ќе рече да бидат одржани во фер и демократска атмосфера, без насилства и фалсификати, како што беше случај порано, не е желба само на Бучковски, или уште помалку е негова идеја, туку напротив тоа е барање од Европската унија, која многу јасно и недвосмислено ни кажа во препораките, односно

во "авито". Македонија мора да одржи фер и демократски избори, бидејќи тие се препорака за членство во Европската унија.

Токму тоа, при посетата на Република Македонија, многу јасно го кажа и генералниот секретар на Советот на Европа, Тери Дејвис, кој потенцираше дека Македонија досега има постигнато голем напредок во спроведувањето на потребните реформи, но факт е дека земјата е ставена пред големи предизвици, со кои треба да се соочи, како што е, на пример, идното спроведување на парламен-

тарните избори. Според Дејвис, за оваа Влада е многу значајна наредната година, бидејќи во неа таа треба да организира фер и демократски избори, со што всушност и ќе биде ставена на тест, не само Владата, туку и Република Македонија воопшто. Токму затоа, Бучковски сака да одржи скандинавски избори, а не како што рече македонски, кои секогаш, како што е познато, завршуваат со морални и нелегални победи!

Но, дали Република Македонија е подготвена да направи скандинавски избори?

нено дека ќе донесе безброј изненадувања на идните парламентарни избори. Но, пред тие да се случат, најнапред треба да се утврди дали ќе имаме предвремени парламентарни избори или, пак, ќе го чекаме редовниот термин. Опозицијата дефинитивно се одлучи. Таа е за предвремени. Власта размислува, додека меѓународната заедница срамежливо соопштува дека во земјава би можеле да се одржат предвремени избори некаде во јуни, односно три месеци пред одржувањето во редовниот термин. Овој датум би требало да ѝ одговара не само на опозицијата, туку и на власта, бидејќи на само три месеци од редовниот термин, не би можела да направи ништо особено епохално, кое би останало запишано во меморијата на просечниот македонски граѓанин. А, до утврдувањето на дефинитивниот датум за одржување на изборите, политичките партии во Македонија, и оние од власта и оние од опозицијата, ќе ги прават првите "груби" сондажи за можни предизборни коалиции.

Судејќи според моментното однесување на политичките партии, односно нивното движење во политичкиот круг, не е мала веројатноста дека за овие избори всушност, можеби за прв пат, ќе ги добиеме првите таканаречени непринципиелни коалиции. Односно, првите коалиции на политички партии, кои до вчера, барем според нивниот статус, се определуваа за центар-лево со оние кои за себе сметаат дека му припаѓаат на десно-центристичкиот круг. Спојувањето на овие политички субјекти со различна идеолошка матрица се јавува како резултат, пред сè, на распаѓањето на СДСМ и на ВМРО-ДПМНЕ, и формирањето нови помали политички партии, кои своето место, односно идна "дружба", најверојатно ќе ја избираат врз основа на компромисот, афинитетот и најмногу според интересот. Со тоа практично во Македонија завршува ера-

ГРУЕВСКИ СИГУРЕН ВО СВОЈАТА ПОБЕДА!?

та на чисто десни и леви партии, а почнува ерата на она што и досега се случуваше ама тајно, формирање коалиции од интерес, односно брак од интерес.

Во овие "политички бра-

кови", ако се суди според досегашниот рејтинг на партиите, најголемата "збрка" кај СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ, во освојувањето на нивниот евентуален иден мандат, всушност ќе ја направат новофор-

мираните политички партии. Почнувајќи од партијата на Тито Петковски, која несомнено ќе направи најголема "штета" во бројката на гласовите кај СДСМ, но не е мала и "штетата" која би ја направила поранешната ударна тупаница на ЛДП, Лилјана Поповска, чии гласови, според сегашните сондажи би се прелеале на контото на опозицијата. Во овој случај СДСМ, се разбира, доколку сака да освои уште еден мандат ќе мора уште од сега да тргне во освојување на нови коалициони партнери, бидејќи сигурниот партнер ЛДП веќе не може да гарантира добра бројка на гласови или, како што би рекол Жерновски, контингент на гласови. И токму затоа, условно речено, малите политички субјекти како никогаш досега не биле толку многу на цена.

Ситуацијата во опозицијата, пак, се чини уште полоша од владејачката. Имено, по распаѓањето на ВМРО-ДПМНЕ, и формирањето на ВМРО-Народна на Георгиевски, Земјоделската народна партија на Марјан Ѓорчев и ДРУМ на Доста Димовска, се чини дека десницата и никогаш повеќе не била расцепена како сега. Нивното заедничко здружување во некаква коалиција практично е невозможно, особено на Георгиевски и Груевски, кои покажуваат дека заедно не би можеле да функционираат. Она што засега може да се насети е дека најверојатно Ѓорчев ќе коалицира со Груевски, додека Димовска, односно ДРУМ и натаму останува сама, пред сè, поради фактот што ниту Груевски, ниту Георгиевски немаат интерес да коалицираат со неа.

Но, за сигурна победа на Груевски несомнено дека ќе му бидат потребни и други помали партии, освен онаа на Ѓорчев, и токму затоа, како што дознаваме, лидерот на опозицијата веќе ги почнал преговорите и со останатите коалициони партнери, како што се, ЛП на Андов, СПМ на Синго, ДС на Трајанов, и неофицијално со партијата на Лилјана Поповска.

ЉУБЧО И ЦИЛЕ ПОВТОРНО ЗАЕДНО!?

Лидерот на ВМРО-Народна, Љубчо Георгиевски, според неговите сегашни изјави, инсистира неговиот политички субјект сам да настапи на изборите. На тој начин, велат од неговата партија, ќе се потврдела силата на ВМРО-Народна, но и дефинитивниот број на гласачи. Сепак, како што дознаваме, Георгиевски во последно време сериозно преговара за заеднички настап со неговиот некогашен коалиционен партнер, а подоцна лут непријател, Васил Тупурковски, и неговата Демократска алтернатива. Не е исклучена можноста на оваа коалиција да ѝ се придружи и Лигата за демократија на Марјановиќ.